

Állásfoglalás a független közvetítő igényfelmérési kötelezettségével kapcsolatos követelményekről

A Kérelmező (**Társaság**) a független közvetítő igényfelmérési kötelezettségével kapcsolatos követelmények értelmezésére irányuló állásfoglalás iránti kérelemmel (**Beadvány**) fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz (**MNB**).

I. A Beadványban vázolt tényállás és a Társaság álláspontja

A Beadványban foglaltak szerint a Társaság főtevékenységként a mindennapi élet felszerelési, berendezési tárgyait, tartós fogyasztási cikkeit kínáló áruházat és webáruházat működtet, mely kereskedelmi tevékenységhez kapcsolódóan – jelenleg csak áruházban történő fizetés esetén – többes ügynökként pénzügyi szolgáltatást (hitelt, pénzkölcsönt) közvetít.

A Társaság előadta, hogy a jövőben webáruházi vásárlás esetén is elérhetővé kívánja tenni az általa közvetített pénzügyi szolgáltatások igénybevételét a következők szerint. Az online felületen az ügyfeleknek a megvásárolni kívánt termék kiválasztását követően lehetőségük nyílna részletfizetés mellett dönteni, mely választás esetén a Társaság által közvetített hiteltermékek a felületen megjelenő egyes pénzügyi szolgáltatók nevei alatt kerülnek bemutatásra az egyéni igények alapján (az összehasonlítás alapja a kiválasztott futamidő). A Társaság előadta, hogy a fogyasztók az egyes hiteltermékeknel a részletek gombra és az igénylés feltételei gombra kattintva kaphatnak részletes tájékoztatást a pénzügyi szolgáltatásról a jogszabályi előírásoknak megfelelően, majd ezt követően választásuk alapján folytatódik az online igénylési folyamat.

A Társaság Beadványban kifejtett álláspontja szerint online közvetítés esetén ezen az értékesítési csatornán is be kell tartani a pénzügyi szolgáltatást közvetítő előzetes tájékoztatási kötelezettségeinek általános szabályairól szóló 53/2016. (XII. 21.) NGM rendelet (**NGM rendelet**) 3. § (1)-(3) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket, ehhez azonban nem szükséges, hogy honlapon keresztül ténylegesen elérhető legyen minden, a megbízó által kínált pénzügyi szolgáltatás, elegendő csupán a kalkuláció során az NGM rendelet szerinti kielégítő mennyiségű ajánlat elemzése és fogyasztóknak igazoltan történő bemutatása.

A fentieket figyelembe véve a Társaság véleménye szerint azáltal, hogy az online felületen a fogyasztóknak lehetőségük nyílik a választott áru kapcsán a részletfizetés (áruhitel) igénylésére vonatkozó opció kiválasztását követően a rendelkezésre álló ajánlatokat áttanulmányozni, továbbá a futamidő megadásával az NGM rendelet szerinti kielégítő számú ajánlat kalkulációja is biztosított, a fogyasztók igényeinek, szükségleteinek felmérésére – kifejezett igényfelmérő nyomtatvány alkalmazása nélkül is – megfelelően sor kerülhet.

II. Jogkérdés

A Beadványban foglaltakkal összefüggésben az alábbi jogértelmezési kérdés merül fel:

Pénzügyi szolgáltatás online közvetítése esetében megfelelő-e az igényfelmérési és ajánlatelemzési folyamat, ha az előzetes igényfelmérés keretében online „igényfelmérő nyomtatvány” nem kerül alkalmazásra, azonban a fogyasztó számára biztosított a választás lehetősége kellő számú „ajánlat” között.

III. Az MNB álláspontja

Az állásfoglalások kiadásának célja, hogy jogi normák által nem szabályozott kérdésekben vagy többféleképpen értelmezhető, adott esetben egymásnak ellentmondó jogi szabályozás esetén az MNB saját álláspontját ismertesse annak érdekében, hogy az állásfoglalást kérő az MNB – nem kötelező erejű – állásfoglalása ismeretében kialakíthassa saját jogi álláspontját. Az állásfoglalás kiadásának keretei között nincs lehetőség arra, hogy az állásfoglalás iránti kérelmet előterjesztő megvalósítani tervezett konkrét intézkedéseit, eljárását az MNB előzetesen jóváhagyja. Az MNB a felügyelt intézmények tevékenységét, egyedi gyakorlatát hatósági ellenőrzési tevékenysége keretében vizsgálja és értékeli. Mindezekre tekintettel a Beadványban felvetett jogértelmezési kérdés vonatkozásában az MNB-nek általános jelleggel áll módjában álláspontját kifejteni.

Az NGM rendelet 3. § (1) bekezdése értelmében a (2) bekezdésben meghatározott eset kivételével a független közvetítő – ide nem értve az alkuszt – a pénzügyi szolgáltatási szerződés megkötésének elősegítése során a

fogyasztónak kielégítő mennyiségű, de – ha a piacon hozzáférhető – legalább három szolgáltató versengő szolgáltatásnak minősülő ajánlatát elemzi és igazolható módon írásban vagy más tartós adathordozón átadja.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint, ha a független közvetítő kizárólag kettő versengő szolgáltatást közvetít, akkor kettő ajánlatot elemez és ad át a fogyasztónak.

Az NGM rendelet 3. § (3) bekezdése szerint a pénzügyi szolgáltatás közvetítését megelőzően a független közvetítő a fogyasztó tájékoztatása alapján felméri a fogyasztó igényeit és szükségleteit, valamint azokat az indokokat, amelyek a független közvetítő által e tevékenységével összefüggésben adott tanácsot alátámasztják.

Az NGM rendelet hivatkozott rendelkezései nem rögzítenek eltérő szabályokat attól függően, hogy a pénzügyi szolgáltatás közvetítésére milyen csatornán keresztül kerül sor, így a Társaságnak valamennyi általa alkalmazott közvetítési csatornán eleget kell tennie igényfelmérési és ajánlatalemzési kötelezettségének. Ebből következik, hogy a Társaságot akkor terhelik az NGM rendelet 3. § (1)-(3) bekezdéseiben foglalt kötelezettségek, amikor – akár online, akár személyesen – pénzügyi szolgáltatási szerződés megkötését segíti elő.

A vonatkozó jogszabályi rendelkezések nem határoznak meg formai követelményeket a fogyasztó igényeinek és szükségleteinek felmérésére vonatkozóan, mindenkor biztosítani szükséges ugyanakkor, hogy a fogyasztó a közvetített pénzügyi szolgáltatás kiválasztása szempontjából releváns szükségleteit, igényeit – akár online kalkuláció során – megjelölhesse, illetve azokról a pénzügyi szolgáltatók és a versengő szolgáltatások közötti választást megelőzően nyilatkozzon. Az NGM rendelet hivatkozott rendelkezései értelmében a független közvetítőnek az igényfelmérést a pénzügyi szolgáltatás közvetítését megelőzően, az ajánlatalemzést a pénzügyi szolgáltatási szerződés megkötésének elősegítése során szükséges elvégeznie. A jogszabály az egyes kötelezettségek teljesítésének sorrendjét explicit módon nem határozza ugyan meg, azonban a releváns versengő szolgáltatások kiválasztása és azok többes ügynök általi elemzése értelemszerűen csak abban az esetben lehetséges, ha a fogyasztói igények, szükségletek előzetesen ismertek. Az igényfelmérés célja ugyanis, hogy a független közvetítő felmérje a fogyasztó tényleges igényeit és szükségleteit, hogy azután ezen adatok birtokában a fogyasztó preferenciáihoz legjobban igazodó pénzügyi szolgáltatást tudja kínálni.

A fentiekből következik, hogy a Társaságnak először a fogyasztó igényeit, szükségleteit szükséges meghatároznia, majd ezt követően – a fogyasztó által megadott igény, feltétel, paraméter figyelembevételével – kell elvégeznie legalább három – ha kizárólag kettő versengő szolgáltatást közvetít, akkor kettő – szolgáltató versengő szolgáltatásnak minősülő ajánlata elemzését és fogyasztónak történő átadását, függetlenül az adott értékesítési csatornán elérhető ajánlatok számától.

Budapest, 2023. február 09.